

Euroopa kodanike paneelarutelud – küsimused ja vastused

1. Mis on Euroopa kodanike paneelarutelud?

Euroopa kodanike paneelarutelud moodustavad olulise osa Euroopa tuleviku konverentsist. Need on ette nähtud Euroopa tuleviku konverentsi käsitlevas ühisavalduses¹ ning neid korraldavad Euroopa Parlament, Euroopa Liidu Nõukogu ja Euroopa Komisjon. Kavas on korraldada neli Euroopa kodanike paneelarutelu, et võimaldada kodanikel ühiselt mõelda selle üle, millist tulevikku nad Euroopa Liidule soovivad. 800 juhuslikult valitud kodanikku, kes esindavad ELi sotsioloogilist ja geograafilist mitmekesisust, osalevad ühiselt kolmest voorust koosnevas aruteluprotsessis, et kujundada Euroopa projekti tulevikku. Paneelarutelude korraldamisel võetakse arvesse konverentsi raames kogutud arvamusi ning antakse konverentsi täiskogule sisend liidu kolme institutsiooni jaoks koostatud soovitusena järelmeetmete võtmiseks.

2. Mis on aruteluprotsess?

Aruteluprotsessiks peetakse seda, kui rühm juhuslikkuse alusel valitud kodanikke kohtub avalikku võimu teostava asutuse taotlusel mitme päeva jooksul, et anda konsensuslik vastus üldist huvi pakkuvale küsimusele. Rühmal (nt kodanikekogu, kodanike žürii või kodanike paneel) on juurdepääs rühmatöö meetoditele ja teabele ning piisavalt aega, et esitatud küsimust arutada. Seda formaati kasutatakse maailmas üha enam.

3. Mitu Euroopa kodanike paneelarutelu toimub, kus ja millal need toimuvad ning mis teemadel arutatakse?

Kavandatud on neli Euroopa kodanike paneelarutelu, millest igaüks hõlmab kolme kolmepäevast aruteluvoorust, sealhulgas kaks füüsilise kohalviibimisega voorust, kui tervisealane olukord seda võimaldab.

Euroopa kodanike nelja paneelarutelu esimene aruteluvoor toimub füüsiliselt Euroopa Parlamendi ruumides Strasbourgis. Teine voor peetakse kaugvormis ühel nädalavahetusel. Paneelarutelude kolmas ja viimane voor toimub füüsiliselt järgmistes haridusasutustes: rahvusvaheliste ja Euroopa asjade instituut Dublinis, Euroopa Ülikool-Instituut Firenzes, Euroopa Kolledž Natolinis (Varssavi) ja Euroopa Avaliku Halduse Instituut Maastrichtis.

---

¹https://futureu.europa.eu/uploads/decidim/attachment/file/6/EN_-_JOINT_DECLARATION_ON_THE_CONFERENCE_ON_THE_FUTURE_OF_EUROPE.pdf

Kõik Euroopa kodanike paneelarutelud toimuvad samal ajavahemikul: alates 2021. aasta sügisest kuni 2022. aasta kevadeni.

Iga paneelarutelu teemad põhinevad [mitmekeelse digiplatvormi](#) teemadel ning need rühmitatakse järgmisel moel ja alltoodud järjestuse alusel:

- [tugevam majandus, sotsiaalne õiglus, töökohad/haridus, noored, kultuur, sport/digiüleminek;
- [Euroopa demokraatia/väärtused ja õigused, õigusriik, julgeolek;
- [kliimamuutused, keskkond/tervishoid;
- [EL maailmas / ränne.

4. Kes osalevad Euroopa kodanike paneelaruteludes ja kuidas osalejad välja valiti?

Euroopa kodanike paneelaruteludes osaleb 800 kodanikku, 200 iga paneeli kohta, et saavutada tasakaal mitmekesisuse (hõlpsam, kui arv on suurem) ja aruteluprotsessi tõhususe vahel. Kodanikud valiti välja juhuslikkuse alusel, tagamaks, et nad esindavad ELi selle sotsioloogilises mitmekesisuses (esindatud on erinevad rühmad lähtuvalt viiest kriteeriumist: geograafiline päritolu – kodakondsus, linna-/maapiirkond, sotsiaal-majanduslik taust, haridustase, sugu ja vanus). Protsess põhineb usaldusväärsel meetodikal, mille eesmärk on tagada mitmekesisus ja võtta arvesse arvukaid kohaliku, riikliku ja Euroopa tasandi kodanikekogude kogemusi. Ühe kolmandiku igas paneelarutelus osalejatest moodustavad noored (16–25aastased). Osalejate arvu jaotamisel liikmesriikide vahel võeti arvesse kahanevat proportsionaalsust, mida kohaldatakse Euroopa Parlamendi koosseisu suhtes. Valik tehti ajavahemikul 2021. aasta maist augustini, hõlmates kogu elanikkonda (üksnes ELi kodanikud). Kodanikega võeti ühendust enamasti telefoni teel (juhuslikult genereeritud laua- ja mobiiltelefoninumbrid) mitmel korral, et selgitada arutelude eesmärki ja saada nende nõusolek. Nõustamise korral saadeti neile kutse, milles selgitati, mida neilt täpselt oodatakse. Kogu protsessi vältel pakutakse kodanikele professionaalset tuge ja nõu.

5. Kuidas tagatakse kodanike osalemine?

Euroopa kodanike paneelaruteludes osalevatel kodanikel palutakse võtta kohustus osaleda kõigis aruteluvoorudes. Arvestades ettevõtmise tähtsust ning nõutavat ajalist

panust ja jõupingutust, makstakse osalejatele hüvitist. Kõik aruteluvõõrud toimuvad nädalavahetustel, et tagada nii palju kui võimalik osalejate kättesaadavus ja võimaldada neil ühitada töö- ja eraelu.

6. Millised on paneelarutelude tulemused ja kuidas need konverentsiga seotakse?

Euroopa kodanike paneelarutelude tulemusena esitatakse terve rida soovitusi, mis on ühiselt koostatud ja vastu võetud ning mida võetakse arvesse konverentsi üldaruteludes, eelkõige täiskogu istungitel, ning lõpuks konverentsi lõpptulemust käsitlevas aruandes.

Iga arutelupaneel nimetab 20 esindajat, kes osalevad täiskogul, et tutvustada vastu võetud soovitusi ja arutada neid teiste esindajatega. Kaks esimest arutelupaneeli tutvustavad oma töö tulemusi 2021. aasta detsembri konverentsi täiskogu istungil ning ülejäänud kaks 2022. aasta jaanuaris. Täiskogu hoolitseb selle eest, et riikide ja Euroopa tasandil toimunud kodanike paneelaruteludel tehtud ja teemade kaupa rühmitatud soovitusi arutatakse ilma eelnevalt kindlaks määratud tulemuseta ja piiramata arutelu ulatust eelnevalt kindlaks määratud poliitikavaldkondadega. Täiskogu esitab oma ettepanekud juhatajale, kes koostab koostöös täiskoguga läbipaistval viisil aruande, mis avaldatakse mitmekeelsel digiplatvormil.

7. Kuidas aruteluprotsess korraldatakse?

Tõelise alt üles suunatud ja kodanike juhitud arutelu võimaldamiseks rakendatakse ranget metoodikat ja selget aruteluprotokollit, mis põhinevad kodanikekogude arvukatel kogemustel ning ekspertide, vahendajate ja faktikontrollijate panusel.

Kavandatud on kolm erinevat tööetappi. Esimeses voorus („päevakorra kindlaksmääramine“) otsustavad kodanikud ise, lähtudes oma Euroopa visioonist, milliseid küsimusi nad paneelarutelude põhiteemade raames soovivad arutada. Osalejad seavad tähtsuse järjekorda küsimused, millega nad soovivad rühmana tegeleda ja millesse süüvida, et anda Euroopa Liidule konkreetseid soovitusi. Nende küsimuste käsitlemisel põhineb teise etapi ülesanne („temaatiline süüvimine“), mis viiakse läbi teises aruteluvõõrus. Kolmandas aruteluvõõrus võetakse vastu soovitused.

Pärast lõplike soovitude esitamist täiskogule viiakse viimases etapis (tagasiside andmiseks korraldatav kohtumine) läbi aruandlusprotsess, mille käigus saavad kodanikud teavet oma soovitudele esitatud vastuste ja nende võimaliku praktilise rakendamise kohta.

Paneelarutelude voorud koosnevad täiskogu voorudest, kus tehakse üldettekandeid ja toimuvad arutelud, millesse annavad oma panuse kõik osalejad, ning grupiaruteludest või töörühmadest, kus tööd tehakse väiksemates rühmades ja keskendutakse konkreetsetele aspektidele või alateemadele. Igas paneelis on 15 töörühma.

Euroopa kodanike arutelupaneele teavitatakse ka riigisiseste paneelarutelude soovitudest.

8. Millistes keeltes toimuvad Euroopa kodanike paneelarutelud?

Arutelude maksimaalse mitmekesisuse tagamiseks on paneelarutelud mitmekeelsed (24 ELi ametlikku keelt paneeli täiskogu istungitel ja vähemalt neli keelt igas grupiarutelus, et katta kõiki ELi ametlikke keeli).

9. Milline on välisekspertide roll?

Arutelude käigus on Euroopa kodanike paneelaruteludes osalevatel kodanikel juurdepääs teabeallikatele ja eksperditeadmistele. Kodanikele tehakse kättesaadavaks ekspertide ja sidusrühmade nimekiri ning nad saavad neid valida vastavalt oma teemadele ja konkreetsetele vajadustele. Iga paneelarutelu esimeses voorus osalevad ka eksperdid, kes teemat tutvustavad.

10. Milline on vaatelejate roll?

Tõelise demokraatliku uuendusena peaksid Euroopa kodanike paneelarutelud teadusringkondades suurt huvi äratama. Teadlased võivad osaleda vaatelejatena Euroopa kodanike paneelaruteludes, kuid peavad järgima teatavaid eeskirju ning austama osalejate tööd ja eraelu puutumatust. Samuti võivad nad võimaluse korral ja osalejate nõusolekul teha osalejatega teadustöö eesmärgil intervjuusid.

11. Kas paneelarutelud on avalikud?

Euroopa kodanike paneelide täiskogu istungid kantakse otse üle ning aruteludokumendid tehakse mitmekeelsel digiplatvormil <https://futureu.europa.eu> üldsusele kättesaadavaks. Selleks et kaitsta kodanike vabadust avaldada mõtteid ja sõnastada soovitusi, ei kanta üle töörühmades toimuvaid arutelusid.